

Historie

Formål:

Formålet med undervisningen i historie er at styrke elevernes historiebevidsthed og identitet og øge deres lyst til og motivation for aktiv deltagelse i et demokratisk samfund. Det sker ved at fremme deres indsigt i, at mennesker er historieskabte såvel som historieskabende ift. det samfundsmæssige og -tendenser.

Ved at arbejde med samspillet mellem fortid, nutid og fremtid skal eleverne udvikle deres indsigt i menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne. Herved skal de videreudvikle deres forståelse af og holdning til egen kultur, andre kulturer og menneskers samspil med naturen.

Undervisningen skal give eleverne mulighed for overblik og fordybelse i vedkommende historiske kundskabsområder og fremme deres indsigt i kontinuitet og forandring. Undervisningen skal bygge på og stimulere elevernes evne til indlevelse, analyse og vurdering og fremme deres lyst til at videregive og skabe historiske fortællinger på baggrund af tilegnet viden.

Der undervises i historie på 3. – 9. klassetrin.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er:

- Historie i fortid og nutid
- Tid og rum
- Fortolkning og formidling

Historie i fortid og nutid:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- gengive og fortolke begivenheder i både den nordiske/danske og den almene middelalderhistorie
- sætte Danmarks historie i relation til Nordens, Europas og Verdens historie
- kende baggrunden for og udviklingen af menneskers gruppedannelser og andre tilhørsforhold baseret på fællesskaber og interessesammenfald
- forklare om kulturer og kulturmøder i et udviklingsperspektiv
- udtrykke sig om, hvordan begreberne magt og ret indgår i historiske sammenhænge
- forklare om produktion, forbrug og ressourcer og deres indbyrdes sammenhænge

Tid og rum:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- placere historiske emner og temaer i tid og geografisk område
- kende almindelige betegnelser for tidsepoker og placere dem kronologisk
- gøre rede for sammenhænge mellem historiske begivenheder og den tid, som de foregår i
- relatere begivenheder fra nordisk/dansk historie til kultur- og samfundsudvikling i andre dele af verden

Fortolkning og formidling:

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- analysere og fortolke historiske fremstillinger
- indkredse historiske emner og temaer og formulere spørgsmål hertil
- sætte sig ind i værdier og holdninger, der ligger til grund for historiske begivenheder og samfundsforandringer
- videregive og skabe fortællinger, der tolker dele af historiens udviklingsforløb
- have dannet sig et kronologiske overblik over vigtige historiske begivenheder og genstande, samt vigtige tidsepoker og markante personligheder

Fagets udvikling:

4. klassetrin:

Eleverne møder nu i kraftfyldte fortællinger den nordiske mytologi, heltesagn fra Danmarks oldtid og islandske sagaer. Halvt historisk, halvt mystisk stiger fortiden frem, dramatisk og handlingsmættet. Skikkelser som Odin, Tor, Loke, Gunløg Ormstunge m.v. bliver med deres viljekraft og rang til dåd, stående som idealer for eleverne, handlinger og symboler som giver næring til deres eget viljes- og følelsesliv.

I 4. klasse er det mere vigtigt med historier, end direkte historie-undervisning, men der lægges stor vægt på skildringen af dagliglivets helte: kvinder, bønder og slaver. Dette gøres gennem historiske livsbilleder og karaktertegning.

5. klassetrin:

I 5. klasse begynder den egentlige verdenshistorie. Her skildres menneskehedens historiske gang og eleverne hører om de store kulturperioder: den gammel-indiske, den ur-persiske og den ægyptiske/kaldæiske tid. Dette sker i enkle monumentale billeder og anskuelige fortællinger og bestemte, udvalgte repræsentanter for de mest karakteristiske folk og kulturperioder.

Det er vigtigt, at eleverne får en forståelse af, at menneskene i de tidligere kulturperioder, har levet og tænkt ganske anderledes end nutidens mennesker.

På baggrund af disse kulturperioder, med hver deres særpræg, træder nu den græske verden frem i myter og historier, f.eks. i skikkelse af Odysseus rejser og Iliaden.

Forskellen på Sparta og Athen er væsentligt i forståelsen af den græske kultur, ligesom en beskrivelse af oldtidens olympiske lege, som en hyldest til guderne, er vigtig for forståelsen af grækernes måde at tænke på og indrette samfundslivet.

I 5. klasse arbejdes der meget og lægges stor vægt på beskrivelser af den græske kultur, som med sin kunst, grynende demokrati og sit tanke-liv viser klarhed og harmoni. Netop i 5. klasse fremstår eleverne som et billede på grækeren, de er endnu i harmoni mellem barndommens lethed og pubertetens tyngde.

På dette alderstrin kan det være godt og rigtig også at fortælle fra Danmarkshistorien. På Rudolf Steiner skolen er historieundervisningen hovedsageligt verdenshistorie, men i takt med fortællinger om oldtidens og Europas historie berettes om den samtidige Danmarkshistorie.

6. klassetrin:

I slutningen af 5. klasse eller begyndelsen af 6. klasse fortælles den græske historie frem til Alexander den Store. Som en naturlig forsættelse af dette følger nu Roms historie. Her lægges der vægt på den enkelte personligheds viljeskraftige indsats i det offentlige liv, på den kamp og strid, som formede romerstaten. Der fortælles om det nye menneskelige princip som ligger til grund for romerstaten: romerloven, skabt af mennesker for at opfylde retfærdighed for den romerske borger. Vi begynder med historien om Roms grundlæggelse på de syv høje, hvorefter der må gøres et udvalg i fortællinger om de romerske konsuler og kejsere, f.eks. Cæsar og Augustus. Rom danner også baggrunden for kristendommens tilblivelse og giver hermed en forståelse for den senere herskende kirke, som bliver den toneangivende åndsmagt i Middelalderen.

Denne tidsalders egenart fremstilles gennem farverige skildringer af folkevandringer, klosterlivet, ridderlivet, korstogene og kampen mellem kejser og pave.

For at give eleverne en fornemmelse for den historiske tidslinje, kan man fremstille en generationskæde. Eleverne stiller sig på række. En elev er én generation (ca. 33 år), tre elever 100 år osv. På denne måde opleves tidslinjen med egne øjne, hvilket er et væsentligt tema for eleverne i denne alder, at de oplever historien med følelser og gemyt. Fra 6. klasse kan man gøre brug af kausalitetsbegrebet.

7. klassetrin:

Et centralt tema er middelalder-kulturens overgang til vores egen "nyere tid", hvor de store skikkelser kan være Marco Polo, Henrik Søfareren, Jeanne d'Arc og Johan Gutenberg.

Vigtige begivenheder er de store opdagelser, som fører europæerne ud i verden og den religiøse reformation. Undervisningen lægger vægt på enkelte mennesker som Columbus, Magellan eller Martin Luther, som repræsentanter for deres tid, og som skildrer deres kamp mod dogmer og forestillinger. At livet og udviklingen også havde sine negative sider i form af brutalitet, intolerance og guldtørst, bør der ikke lægges skjul på. Den europæiske imperialisme får den mere grundige behandling på et senere klassetrin.

Naturvidenskabens udvikling skildres bedst gennem skikkelser som Brahe, Kepler, Bruno eller Galilei. Undervisningen føres frem til 1700 tallet.

8. klassetrin:

Der undervises i historie og samfundslære fra 1700 op til nutiden. Dette gøres i udvalgte kapitler af verdenshistorien, hvor hovedvægten lægges på samfundsendringer som følge af samfundsomvæltninger, tekniske opfindelser, industrialismen, handel og vækst.

Store politiske begivenheder som den franske revolution og den amerikanske borgerkrig fortælles. Hovedvægten i 8. klasse bliver lagt på en beskrivelse og billeder af samfundslivets omformning i det 19. og 20. århundrede.

De store og afgørende forandringer i vareproduktion, fordeling og transport behandles tematisk, f.eks. ved at skildre jernbanernes, og skibenes, senere bilens og flyvemaskinernes indvirkning på transport og rejser. Industrialiseringens og urbaniseringens følger for boligforhold, kost og energiforbrug, skolegang for alle, presse, nyhedsmedier, kemisk og mekaniseret landbrug behandles grundigt. Dermed lægges der stor vægt på årsagerne til den økonomiske vækst og de følger, som den har haft for livsvilkårene i verden.

I forbindelse med historien kan biografier om f.eks. James Watt, Faraday, Edison, Rockefeller, Ford m.m., kaste et værdifuldt lys over hele historiefremstillingen.

9. klasses trin:

Der undervises i historie og samfundslære. Der arbejdes nu med samme tidsrum som i 8. klasse, men nu mere som idèhistorie og den politiske udvikling.

Den franske revolutions baggrund i oplysningstiden og den demokratiske udvikling i de vestlige lande udgør et væsentligt element af historieundervisningen.

Den globale sammenhæng behandles med vigtige træk fra vort århundrede, som har rødder i det 19. århundrede. Her behandles forskellige –ismer: socialisme, kommunisme, liberalisme eller imperialisme. Brugbare er beretninger om situationen i Europa ved overgangen til det 20. århundrede, bl.a. urolighederne på Balkan, optrapningen til både 1. og 2. verdenskrig, Versailles- freden og den russiske revolution.

Hermed er der knyttet an til vore dages samfund og der berettes om det danske samfunds opbygning med grundlov, folketing, kongerige, valg, partier og repræsentation i stat og kommune. Magtbegrebet, individ og samfund, samfundsforandringer, organisationer og magt. Lovgivning, domstole, politi, strafferet og civilret behandles.

Verdenssamfundets forskellige organisationer som EU, NATO og FN beskrives og emner som folkeret, krig og mellemfolkelige aftaler behandles og drøftes.